

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

УДК: 371

DOI: <https://doi.org/10.24195/ModernisationEP-2026-3>

М 74

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Протокол № 10 від 26 лютого 2026 року*

Рецензенти:

***Княжева Ірина**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського;*

***Тягнирядно Євгенія**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.*

М 74 Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20 лютого 2026 року). Університет Ушинського. Одеса:
Бондаренко М.О., 2026. 372 с.

ISBN 978-617-8814-06-9

УДК: 371

*Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.*

ISBN 978-617-8814-06-9

- © Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2026;
- © Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області, 2026;
- © Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax», 2026.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ №1: РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ 6

1. Артемьева І.С. Педагогічна практика як пропедевтичний етап формування професійного іміджу майбутнього вчителя..... 6
2. Афанасьєв В.В. Інтеграція технологій штучного інтелекту (ШІ) у процес підготовки майбутніх учителів інформатики як специфічна характеристика оновлення освітнього простору педагогічного університету 12
3. Бартенева І.О. Діалогічні форми навчання як засіб формування екологічної культури здобувачів вищої освіти 19
4. Галіцян О.А. Методичний ресурс актуалізації акмеологічного сегменту підготовки майбутніх викладачів закладу вищої освіти (на матеріалі освітнього компоненту «Акмеологічна культура та акмефьючеринг викладача») 32
5. Княжева І.А., Тарасовська М.Ю. Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до формування безпечної поведінки дітей старшого дошкільного віку..... 38
6. Княжев І.О. Математична підготовка майбутніх педагогів як основа формування здатності до прогнозування: огляд сучасних наукових досліджень 44
7. Кібіч Д.О. Модель формування комунікативної культури майбутніх фахівців у системі технологічної та дизайнерської професійної освіти 50
8. Лісогор А.В. Проектно-орієнтоване навчання як інструмент розвитку інноваційного мислення студентів дизайнерських спеціальностей..... 55
9. Moroza V. The role of non-formal education in the professional development of university teachers 61
10. Ноздрова К.В. Модернізація системи підготовки майбутніх юристів у закладах вищої освіти..... 67
11. Naudyonov I. Specifics of training future teachers in pedagogical institutions of higher education 73
12. Palshkova I. Didascological and acmeological approaches as innovative strategies for constructing the architectonics of the educational and scientific space of the pedagogical university 78
13. Соловейчук О.М. Проектування та розробка ІІІ-асистента: практична підготовка майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін 84
14. Zhong Chenyu Culturological approach as a key factor in preparing future art teachers 96
15. Чорний О.С. Методична підготовка майбутніх учителів як ключовий компонент професійної освіти в умовах модернізації освітнього простору. 102
16. Шедіна С.В. Комп'ютерне моделювання як дидактичний засіб підвищення ефективності підготовки майбутніх дизайнерів у закладах вищої освіти 108
17. Штреблев М.Ю. Особливості підготовки майбутніх учителів до фасилітаційної взаємодії в освітньому просторі 113

Княжева Ірина Анатоліївна,
*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки
Державного закладу
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»*

Тарасовська Марія Юріївна,
*магістрант спеціальності А 2 Дошкільна освіта
Державного закладу
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність дослідження. Сучасні соціальні, техногенні та інформаційні реалії зумовлюють зростання кількості проблемних ризиків, з якими стикаються діти дошкільного віку у повсякденному житті. Старший дошкільний вік є сензитивним періодом для формування основ безпечної поведінки, оскільки саме в цей час закладаються первинні уявлення про небезпеку, відповідальне ставлення до власного життя і здоров'я, здатність до самозахисту й адекватного реагування на потенційно небезпечні ситуації.

Заклад дошкільної освіти є ключовим простором первинного набуття дитиною досвіду життєвої взаємодії, у межах якого формуються не лише базові знання й уміння, а й основи життєвої компетентності, зокрема здатність до безпечної поведінки в різних умовах довкілля. Саме в дошкільному віці закладаються поведінкові орієнтири, що забезпечують збереження життя та здоров'я дитини й визначають її подальше ставлення до потенційних ризиків. Водночас, як зазначає Л. Карнаух [3], сучасна освітня практика виявляє суттєву диспропорцію між суспільною потребою у формуванні безпечної поведінки дошкільників як складника їхньої життєвої компетентності та фактичною готовністю педагогів до реалізації цього завдання в освітньому процесі закладу

дошкільної освіти. Саме тому особливої значущості набуває професійна підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, які є ключовими суб'єктами формування безпечної поведінки дітей. Ефективність цієї діяльності значною мірою залежить від рівня їхньої теоретичної обізнаності, практичних умінь, ціннісних орієнтацій та готовності інтегрувати питання безпеки життєдіяльності в освітній процес.

Виклад основного матеріалу. Безпека в сучасних умовах стає однією з найактуальніших проблем, яка охоплює як глобальний, так і індивідуальний виміри. Вона функціонує на рівні національної безпеки, економічної стабільності держави, а водночас безпосередньо стосується кожної окремої людини та її здатності захищати власне життя й здоров'я.

Узагальнене визначення терміна «безпека», яке включає ключові характеристики цього поняття, можна знайти у термінологічному словнику-довіднику. У ньому безпека визначається як «стан захищеності особи, суспільства, держави від внутрішніх і зовнішніх загроз і небезпек, який ґрунтується на діяльності людей, суспільства, держави, світового співтовариства щодо попередження (запобігання), послаблення (уникнення) та відбиття небезпек та загроз, здатних згубити їх, позбавити фундаментальних матеріальних та духовних цінностей, завдати недопустимої шкоди, унеможливити виживання та подальший розвиток» [2, с. 21]. Таке визначення дозволяє охопити комплексний характер безпеки та її багатовимірний вплив на людину й суспільство.

У педагогічному контексті поведінка розглядається як «система пов'язаних між собою цілеспрямованих дій, учинків, які здійснює суб'єкт з метою реалізації певної функції в процесі взаємодії з довкіллям» [6, с. 348]. Цей підхід дозволяє поєднати когнітивний, емоційний і практичний аспекти формування дій, що забезпечують безпеку індивіда в різних життєвих ситуаціях.

Л.Карнаух деталізує основні компоненти діяльності людини, спрямованої на підтримання безпеки. Серед них виокремлюються: попередження небезпеки,

що включає передбачення ризиків, профілактику та припинення загрозливих ситуацій; запобігання (уникнення), яке полягає у нейтралізації факторів, що можуть призвести до небезпеки; та припинення (подолання), тобто дії, спрямовані на обмеження розвитку або реалізації вже активованої загрози [3].

На основі вищезазначеного можна сформулювати визначення «безпечної поведінки»: це цілеспрямовані дії та вчинки людини, які спрямовані на попередження, уникнення та подолання потенційно небезпечних ситуацій, що виникають у довкіллі, з метою збереження життя і здоров'я.

Проблема виховання основ безпеки життєдіяльності особистості трактується в сучасному науковому дискурсі як багатоаспектне педагогічне явище, тісно пов'язане із соціальним розвитком дитини та становленням її життєвої компетентності. У працях вітчизняних і зарубіжних дослідників (Т.Андрющенко, О.Богініч, Л.Гураш, О.Кононко, Л.Лохвицька, Т.Пироженко, П.Статмен та ін.) акцентується увага на тому, що засвоєння норм безпечної поведінки не обмежується оволодінням окремими знаннями чи правилами, а передбачає формування в особистості здатності усвідомлювати соціально значущі ризики, адекватно реагувати на них і відповідально ставитися до збереження власного життя та здоров'я. Дослідники [4; 5] підкреслюють, що безпека життєдіяльності виступає інтегративним складником життєвої компетентності, який поєднує когнітивний, емоційно-ціннісний і поведінковий компоненти. У цьому контексті виховання основ безпеки розглядається як цілеспрямований процес розвитку в дітей умінь орієнтуватися в соціальному та предметному середовищі, прогнозувати наслідки власних дій і приймати рішення з урахуванням можливих небезпек.

У сучасних наукових дослідженнях проблема безпеки дітей дошкільного віку все частіше розглядається крізь призму характеристик освітнього середовища, зокрема його предметно-просторової організації. Зокрема українські вчені [7] предметно-просторове середовище закладу дошкільної освіти інтерпретується не лише як сукупність матеріальних об'єктів, а як цілісний простір розвитку дитини, що безпосередньо впливає на її психологічне

благополуччя, активність і відчуття безпеки. Автори наголошують, що традиційний підхід до забезпечення безпеки в закладах дошкільної освіти здебільшого зосереджений на фізичних і нормативно-технічних параметрах, тоді як психологічні аспекти безпеки залишаються недостатньо концептуалізованими. Особливу увагу в дослідженні приділено обґрунтуванню необхідності виокремлення критеріїв психологічної безпеки предметно-просторового середовища, які мають забезпечувати емоційний комфорт дитини, зниження тривожності та підтримку її ініціативності. У цьому контексті безпечне середовище розглядається як умова, що запобігає можливим загрозам і створює передумови для формування в дітей адекватних моделей поведінки у взаємодії з предметним і соціальним довкіллям. Важливим для досліджуваної проблеми є висновок авторів про те, що предметно-просторове середовище виступає своєрідним «посередником» між педагогічним впливом і поведінковими реакціями дитини. Саме через щоденну взаємодію з елементами цього середовища дитина дошкільного віку набуває досвіду безпечної або небезпечної поведінки, що зумовлює необхідність цілеспрямованої педагогічної роботи з його організації. У цьому зв'язку підготовка майбутніх вихователів має передбачати знання нормативів безпеки та розуміння психолого-педагогічних механізмів впливу предметно-просторового середовища на формування безпечної поведінки дітей старшого дошкільного віку.

Як слушно зазначає О.Вашак [1], професійна підготовка майбутніх вихователів має бути зорієнтована не стільки на засвоєння окремих екологічних знань, скільки на усвідомлення їх виховного потенціалу в контексті формування безпечної поведінки дітей дошкільного віку. Опанування дітьми елементарних уявлень про природне середовище та взаємозв'язки в ньому створює підґрунтя для розвитку обережного ставлення до природи, екологічно відповідального мислення й становлення основ екологічної культури. У цьому сенсі екологічна освіченість виступає не самоціллю, а засобом формування ціннісного ставлення до життя і здоров'я як базових людських цінностей.

Важливим результатом освітнього процесу в закладі дошкільної освіти має стати інтеграція ідей екологічної безпеки в повсякденну діяльність дитини, що забезпечує перехід від декларативних знань до стійких моделей поведінки. Формування екологічно безпечної поведінки передбачає систематичне залучення дітей до практичної діяльності, у ході якої вони набувають досвіду відповідальних дій у природному середовищі, вчаться прогнозувати наслідки власних вчинків та співвідносити їх із можливими ризиками.

Процес виховання в цьому контексті має бути спрямований на поступове закріплення позитивних форм екологічної поведінки, їх трансформацію у звичні способи взаємодії з довкіллям і складники особистісної позиції дитини. Ефективність такого підходу забезпечується використанням активних педагогічних методів, що моделюють реальні або наближені до реальних життєві ситуації, стимулюють самостійність і рефлексію. Доцільним є застосування вправ, педагогічних доручень, спеціально створених виховних ситуацій, які сприяють формуванню відповідних умінь і рис характеру.

Зазначені методи мають стати предметом цілеспрямованого осмислення у процесі підготовки майбутніх вихователів. Їх аналіз і апробація під час лабораторних занять, дискусій, презентацій авторських освітніх програм сприяють розвитку професійної рефлексії студентів і підвищують їхню готовність до організації виховання екологічно та безпечно зорієнтованої поведінки дітей у практиці закладу дошкільної освіти. Реалізації цього завдання також сприяють практичні тренінги та рольові ігри, у яких майбутні вихователі моделюють поведінку дітей і водночас відпрацьовують педагогічні методи формування навичок безпеки, що сприяє розвитку критичного мислення, самоконтролю та відповідальності. Використання ситуаційних кейсів дозволяє аналізувати реальні приклади організації безпеки у ЗДО, визначати помилки та розробляти алгоритми запобігання небезпечним ситуаціям. Важливим складником підготовки є також розроблення майбутніми вихователями власних навчальних матеріалів, таких як ігри, картки та сценарії занять, з

використанням інтерактивних технологій, що дозволяє адаптувати педагогічні прийоми до конкретної групи дітей.

Висновки. Формування безпечної поведінки дітей старшого дошкільного віку є важливим завданням дошкільної освіти. Підготовка майбутніх вихователів до реалізації цього процесу сприяє підвищенню рівня безпеки дітей і створенню середовища, що підтримує їхнє гармонійне та свідоме соціальне становлення.

Список використаних джерел

1. Вашак О.О. Проблема формування у дошкільників екологічно безпечної поведінки у фаховій підготовці майбутніх вихователів. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2008. Том 1. № 49. С. 209–212.

2. Екологія і безпека життєдіяльності. Термінологічний словник-довідник. За ред. І.І. Дуднікової. Київ: Вища школа, 2005. 257 с.

3. Карнаух Л.П. Ретроспективний аспект проблеми збереження життя і здоров'я дітей дошкільного віку у соціальному середовищі. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*. Ч. II. Умань, 2009. С. 98–106.

4. Кононко О. Соціально-психологічна безпека дошкільника: суть та умови. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2011. № 11. С. 18–30.

5. Лохвицька Л. Основи безпечної поведінки закладаються у дошкільному віці. *Безпека життєдіяльності*. 2012. № 1. С. 15–18.

6. Педагогічний словник. За редакцією Ярмаченка М.Д. Київ: Педагогічна думка, 2001. 1440 с.

7. Paramonova M.Y., Krichevtsova E.I., Nikiforova O.V., Burlakova I.A. On the issue of the safety of the developing subject-spatial environment of a preschool educational organization. *Psychological Science and Education*. 2025. №30(6). С.182–193.

Наукове видання

Колектив авторів

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
М. ОДЕСА, УКРАЇНА, 20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

Українською мовою

Відповідальний редактор: Ірина Олександрівна Бартенєва
*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

Підписано до друку 06.03.2026 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 300 прим.
Зам. № 0603/1

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні «Апрель»
ФОП Бондаренко М. О.
65045, м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60
Тел.: +38 (048) 700 11 55
info@aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014

